

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 6015200415
Dátum vydania rozhodnutia: 22.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6015200415.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Slovenská republika, Slovenský pozemkový fond, IČO: 17 335 345, Búdková 36, 817 15 Bratislava, zastúpeného Mgr. Jurajom Švecom, advokátom so sídlom Bajkalská 2/a, Bratislava, proti žalovanému Mgr. Róbertovi Antalovi, Ul. Kláry Jarunkovej 2, 974 04 Banská Bystrica, správcovi konkurznej podstaty úpadcu BAVLNÁRSKE ZÁVODY-TEXICOM, s. r. o. v konkurze, Textilná 23, 034 01 Ružomberok, IČO: 36 388 777, o vylúčení vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. januára 2018, č. k. 1Obo/7/2017-250-193, takto

rozhodol:

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. januára 2018, č. k. 1Obo/7/2017-193, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 27. 01. 2017, č. k. 49Cbi/2/2015-157, žalobu v celom rozsahu zamietol, ďalej zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a vyslovil, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi. Uviedol, že žalobou zo dňa 27. 03. 2015 žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vylúčiť z konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosti presne špecifikované v žalobnom petite (zastavané plochy a nádvorcia, orná pôda, záhrada, trvalý trávny porast, lesný pozemok, vodná plocha a ostatná plocha, zapísané na LV č. XXXXX, LV č. XXXXX a LV č. XXXXX, k. ú. N., obec N., evidované ako parcely registra „E“, s presnou špecifikáciou na parcelné čísla a výmery v m², pričom nehnuteľnosti na LV č. XXXXX sú na úpadcu zapísané v podiele 1/1, nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX sú zapísané na úpadcu v podiele 1/6 a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX sú zapísané na úpadcu v podiele 1/2). Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K 152/02-1037, žalobcovi doručeným dňa 25. 02. 2015, konkurzný súd uložil žalobcovi, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podal proti žalovanému ako konkurznému správcovi, žalobu o vylúčenie nehnuteľností, ktoré sú zahrnuté v konkurznej podstate a sú zapísané na úpadcu.

2. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že sporné nehnuteľnosti sú v katastri nehnuteľností, k. ú. Ružomberok, zapísané na listoch vlastníctva LV č. XXXXX, č. XXXXX a č. XXXXX ako vlastníctvo úpadcu, a to od roku 2012, na základe Registra schváleného Okresným

úradom, pozemkový a lesný odbor Ružomberok, v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej aj ako „ROEP“). Na podnet žalobcu, ktorý vyslovil pochybnosti ohľadom správnosti ROEP bola na listoch vlastníctva vyznačená v roku 2013 plomba na základe Z-3786/2013 a žalovaný následne zverejnil v Obchodnom vestníku zápis nehnuteľného majetku zahrnutého do konkurznej podstaty úpadcu v roku 2012, o svojom postupe informoval aj konkurzný súd a označil mu potenciálne subjekty, ktoré by mohli byť dotknuté a konkurzný súd uzneseniami uložil podať vylučovaciu žalobu týmto subjektom (MONDI SCP a. s. Ružomberok, TEXICOM Bavlňárske závody š. p. v likv. Trenčín, Ministerstvo hospodárstva SR a žalovaný). Uvedené subjekty, okrem Ministersva hospodárstva SR, podali žaloby o vylúčenie nehnuteľností, všetky okrem žalobcu v konaní prebiehajúcim ich vzali späť. Súd prvej inštancie zistil, že Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor Ružomberok, začal dňa 12. 11. 2013 z vlastného podnetu konanie o oprave chybných údajov v schválenom ROEP, pričom predmetom konania bola oprava zápisu vlastníckeho práva na LV XXXXX, č. XXXXX a č. XXXXX.

3. Zo svedeckej výpovede Bc. G. R., pracovníčky tohto úradu, prvoinštančný súd zistil, že toto správne konanie začalo na základe podnetu Fondu národného majetku SR. Pokiaľ ide o titul nadobudnutia predmetných nehnuteľností, okrem ROEP z roku 2012, sú zapísané v katastri len staré pozemnoknižné údaje, nie je uvedený žiadny údaj týkajúci sa privatizácie. Svedkyňa ako pracovníčka správneho orgánu porovnávala aj pozemky z pozemkovej knihy a zistila, že pri príprave ROEP sa nerobilo žiadne iné šetrenie, iba sa prepísali na listy vlastníctva tituly nadobudnutia tak, ako boli uvedené v pozemkovej knihe. V pozemkovej knihe bol ako vlastníč predmetných nehnuteľností zapísaný ešte Československý štát v správe Bavlňárske závody V. I. Lenina, n. p. Ružomberok. Po zistení, že žalovaný zapísal tento majetok do konkurznej podstaty úpadcu, správny orgán konanie vo veci opravy chybných údajov schváleného ROEP podľa § 29 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní prerušil a listom zo dňa 24. 06. 2015 vyzval účastníkov konania na odstránenie nedostatkov konania, konkrétne na to, aby doložili právoplatné rozhodnutie súdu o vylúčení majetku z konkurznej podstaty úpadcu. Následne správny orgán upovedomil účastníkov správneho konania, medzi nimi aj žalobcu a žalovaného, o začatí konania podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z.

4. Právne vec súd prvej inštancie posúdil podľa § 70 ods. 1 Katastrálneho zákona, § 19 ods. 1 a 2 ZKV. Konštatoval, že žalobca nepreukázal oprávnenosť žalobou uplatneného práva na vylúčenie predmetných nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu. Nehnuteľnosti, vylúčenia ktorých z konkurznej podstaty úpadcu sa žalobca domáha, sú v katastri nehnuteľností zapísané vo vlastníctve úpadcu, s poukazom na úpravu § 70 ods. 1 Katastrálneho zákona sú preto tieto údaje považované za hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Žalobca v konaní tvrdil, že tieto nehnuteľnosti sú vo vlastníctve Slovenskej republiky a v správe žalobcu, pretože nikdy neboli súčasťou privatizácie š. p. TEXICOM BZ Ružomberok, a preto nemôžu byť majetkom úpadcu, resp. nemohli byť majetkom jeho právnych predchodcov. Dôkazné bremeno na preukázanie týchto tvrdení, podľa krajského súdu niesol žalobca.

5. Súd prvej inštancie uzavrel, že hoci je neisté, ktorý majetok vo vlastníctve štátu, ktorý bol v správe š. p. TEXICOM BZ Ružomberok (a v pozemnoknižných vložkách bol zapísaný ešte vo vlastníctve Československého štátu v správe Bavlňárskych závodov V. I. Lenina, n. p. Ružomberok), bol predmetom privatizácie a bol zo strany FNM SR odpredaný viacerým privatizérom, toto nenahrádza dôkaznú povinnosť preukázať právo, ktoré je základom pre vylúčenie sporných nehnuteľností. Žalobca preto podľa krajského súdu nepreukázal, že práve majetok, vylúčenia ktorého sa domáha, nebol sprivatizovaný a nemal byť ani riešený v rámci ROEP ako vlastníctvo úpadcu. Podľa okresného súdu žalobca mal dostatok času na to, aby si po schválení ROEP a následnom zápise údajov v katastri zaobstaral relevantné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Pri vylučovacích žalobách nie je úlohou súdu, aby zisťoval majetok zahrnutý do privatizácie štátneho podniku, bolo na žalobcovi, aby preukázal svoje tvrdenia, že predmetné nehnuteľnosti do privatizácie zahrnuté neboli. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že údaje o sporných pozemkoch boli zapísané do katastra nehnuteľností v roku 2012 a návrh podľa § 7 ods. 1 zákona bol uverejnený do 30.04.2014, teda schválený Register v tomto prípade už nie je možné opraviť postupom podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z.

6. V súvislosti s návrhom na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Okresného úradu, pozemkový a lesný odbor Ružomberok, o oprave chybných údajov v schválenom ROEP v k. ú. Ružomberok, týkajúcich sa úpadcu ako zapísaného vlastníka nehnuteľností, vylúčenia ktorých sa

žalobca domáha, súd prvej inštancie uzavrel, že tento návrh nie je dôvodný, pretože oprava ROEP už možná nie je. Dodal, že podľa platnej úpravy mohla byť takáto oprava ukončená do 3 rokov od zápisu údajov schváleného Registra do katastra nehnuteľností. Krajský súd vyslovil súhlas s názorom žalobcu v tom, že rozhodnutím o obnovení evidencii pozemkov vydaným správnym orgánom v správnom konaní vlastnícke právo nevzniká, správny orgán v rámci preskúmania podkladov vlastníka iba určí a následne je na základe rozhodnutia zapísaný vlastník do katastra nehnuteľností. Avšak podľa krajského súdu rovnaký charakter má aj Register opravený správnym orgánom. Zároveň súd prvej inštancie zdôraznil, že vlastnícke právo sa nepremlčuje a vlastník sa môže vždy domáhať svojho vlastníctva na súde, takáto žaloba však doposiaľ podaná nebola. Platná právna úprava tiež umožňuje preskúvanie rozhodnutí správnych orgánov, takýto postup zo strany žalobcu však v konaní tiež nebol preukázaný.

7. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že predmetné nehnuteľnosti sú zapísané vo vlastníctve úpadcu, ktorému svedčí zákonná domnienka vlastníctva. Žalobca v konaní nepreukázal, že predmetné nehnuteľnosti sú zapísané vo vlastníctve úpadcu neoprávnene, nepreukázal tiež, že žalobcovi, resp. Slovenskej republike patrí také právo k týmto nehnuteľnostiam, ktoré by bolo dôvodom na ich vylúčenie z konkurznej podstaty úpadcu. Súd prvej inštancie preto návrh žalobcu zamietol v celom rozsahu.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 30. 01. 2018, č. k. 1Obo/7/2017-193, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, ďalej návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd v prvom rade poukázal na skutočnosť, že v konaní o vylučovacej žalobe podľa § 19 ods. 2 ZKV, súd prejudiciálne posudzuje otázku vlastníckeho práva k vylučovanej veci.

10. Odvolací súd zistil, že zo záverov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie žalobca neprodukoval žiadne dôkazy vyvracajúce správnosť zápisu v katastri nehnuteľností, absentuje tak akýkoľvek dôkaz, že práve nehnuteľnosti, vylúčenia ktorých sa žalobca domáha, spĺňajú túto charakteristiku. Podľa žalobcu sa súd má ako prejudiciálnou otázkou zaoberať otázkou vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, pričom žalovaný odvodzuje vlastnícke právo iba zo zápisu v konaní ROEP, ktoré však vychádzalo výlučne z pozemnoknižného stavu. Žalobca na základe predložených pozemnoknižných vložiek odvodil, že vlastnícke právo bolo zapísané na Československý štát, v správe Bavlárskych závodov V. I. Lenina, n. p., Ružomberok, nakoľko do roku 1989 v súlade s vtedy platnou právnou úpravou mohlo byť vlastnícke právo k majetku, s ktorým hospodárili štátne podniky, výlučne vo vlastníctve štátu. Žalobca tvrdil, že žalovaný nepreukázal, že vlastnícke právo prešlo na úpadcu alebo jeho právneho predchodcu iným spôsobom, ako prostredníctvom ROEP.

11. Vyššie uvedená úvaha žalobcu je podľa odvolacieho súdu nesprávna, keďže bremeno tvrdenia je pre jeho potenciálny úspech podmienené aj bremenom dôkazu, že takéto tvrdenie má oporu v skutkovom stave. Pokiaľ existuje vlastnícky zápis v prospech úpadcu a tento nemá dôvod o svojom vlastníctve pochybovať, je na tom, kto takéto vlastníctvo spochybňuje, aby produkoval relevantné dôkazy, čo v tomto konaní podľa odvolacieho súdu žalobca nespĺnil. Odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ štát rozsah privatizácie spochybňuje, má možnosť ako disponent s príslušnými listinami tieto doložiť, čo sa napriek niekoľkonásobnému poskytnutiu lehoty súdom prvej inštancie nestalo. Odvolací súd dodal, že v excindačnom konaní súd nekoná s povinnosťou rešpektovania vyšetrovacej zásady, kedy zisťuje skutočnosti a zabezpečuje dôkazy z vlastnej iniciatívy, dôkazné bremeno a povinnosť osvedčiť tvrdené skutočnosti zaťažujú výlučne strany sporu, pri zachovaní zásady rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania.

12. Odvolací súd poukázal na to, že počas celého konania sa žalobca odvolával na katastrálne konanie, v ktorom prebieha oprava ROEP. Žalobca súdu výslovne uviedol, že z doposiaľ zisteného stavu nie je možné verifikovať vlastnícke právo štátu, neznámych vlastníkov, ani známych vlastníkov, pretože k zisteniam správneho orgánu sa môže vyjadriť neobmedzený počet dotknutých osôb, register sa môže čiastkovými rozhodnutiami zmeniť nielen v časti písomnej, ale aj v časti grafickej, že ide o veľkú výmeru pozemkov a zamietnutím žaloby by bolo dotknuté vlastnícke právo aj iných subjektov.

13. Odvolací súd uviedol, že posudzovanie existencie vlastníckeho práva sporných nehnuteľností bez toho, aby bolo z doložených listín zjavné, že žalobca skutočne má aktívnu vecnú legitímáciu súvisiacu s takto určeným vlastníctvom, však nie je úlohou súdu v excindačných žalobách. Odvolací súd dodal, že predmetom konania nie je určenie vlastníckeho práva, ale uloženie povinnosti správcovi konkurznej podstaty vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosti, pričom v predmetnej veci toto

právo podľa výpisu z katastra nehnuteľností svedčí v prospech žalovaného. Úlohou súdu v takomto konaní je na základe vykonaného dokazovania dospieť k záveru, či svedčí tvrdené právo správcovi konkurznej podstaty a je potrebné ponechať nehnuteľnosti v zozname zapísané a speňažiť ich, alebo či žalobca osvedčil neoprávnenosť konania správcu pri ich zapísaní do konkurznej podstaty.

14. Odvolací súd konštatoval, že rozhodujúcim v prejednávanej veci je právny záver súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pre osvedčenie nesprávnosti zápisu veci do konkurznej podstaty. Podľa ust. § 19 ods. 1 ZKV, ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie vreci do súpisu. Podľa odseku 2 súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd uzavrel, že od podania žaloby uplynuli viac ako 2 roky, žalobca nepredložil žiadne dôkazy osvedčujúce ako jeho aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žalobného návrhu (sám pripúšťa, že pri značnej časti sporných nehnuteľností, ktoré však neidentifikoval, nie je zrejme subjektom, ktorý by ich mal v správe), ani žiadne dôkazy, ktoré by umožnili súdu prejudiciálne posúdiť vlastnícke vzťahy k týmto nehnuteľnostiam. Ani on, ani iné subjekty nepodali žalobu o určenie vlastníckeho práva, v ktorom by prípadne súd určil iné ako zapísané vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam tak, aby výsledok takéhoto konania mohol byť podkladom pre excindačnú žalobu, a to s ohľadom na predpoklady aktívnej vecnej legitimácie v takýchto konaniach uvedené v ust. § 19 ods. 2 ZKV. S poukazom na tieto závery, vyslovené už súdom prvej inštancie, odvolací súd dospel k záveru, že je rozhodnutie krajského súdu vecne správne.

16. V súvislosti s výrokom súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh na prerušenie konania odvolací súd konštatoval, že ani návrh na prerušenie konania nemohol byť úspešný a súd prvej inštancie ho správne zamietol, a to bez ohľadu na rozporné závery súdu a žalobcu ohľadom lehoty upravujúcej možný prieskum a opravu chýb v ROEP. Odvolací súd poznamenal, že aj pokiaľ by súd uložil žalovanému povinnosť vylúčiť nehnuteľnosti z konkurznej podstaty úpadcu, tieto budú stále v katastri nehnuteľností vedené na úpadcu (hoci bez možnosti speňaženia). Základnou úlohou konkurzu je speňažiť všetok majetok úpadcu a pokiaľ vlastnícke právo nedokáže riadnym spôsobom osvedčiť ani štát, ani iné osoby, potom by takýto postup dlhodobo znemožnil ukončenie konkurzného konania. Z vykonaného dokazovania je podľa odvolacieho súdu zjavné, že samotný žalobca pripúšťa, že (ním neidentifikovaná) časť sporných pozemkov je zapísaná vo vlastníctve úpadcu oprávnene. Napriek tomu ju z dôvodu možnej pochybnosti o rozsahu vlastníckeho práva žiada z konkurznej podstaty vylúčiť.

17. K návrhu na prerušenie konania odvolací súd uviedol, že tento rovnako nie je dôvodný a ho zamietol. Tu odvolací súd uvádza, že práve správny orgán svoje konanie prerušil, a to do skončenia konania vo veci vylúčenia sporných nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu, pričom žalobca, naopak, žiada toto konanie prerušiť do skončenia správneho konania, ktoré by malo viesť k oprave údajov uvedených v katastri nehnuteľností. Paradoxne by tak prerušenie konania viedlo k situácii, kedy správne konanie bude prerušené do skončenia konania súdneho, hoci súdne konanie bude čakať na rozhodnutie v konaní správnom. Prerušenie súdneho konania by podľa odvolacieho súdu znova viedlo len k oddialeniu rozhodnutia pri výraznej neistote v tom, k čomu bude predmetné správne konanie viesť, keď samotný správny orgán dlhodobo žiadne úkony nevykonáva. Čo sa týka hodnotenia plynutia času a jeho vplyvu na prípadnú možnosť prieskumu ROEP v päťročnej lehote, tu odvolací súd podotkol, že takéto hodnotenie vzhľadom na to, že návrh na prerušenie konania zamietol, patrí výlučne správnomu orgánu, ktorému po skončení tohto konania nebude nič brániť v prípadnom ďalšom postupe pri odstraňovaní chýb zápisov v rámci ROEP.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania, rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, pretože mal za to, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

20. V dovolaní žalobca zdôraznil, že v rámci konania tvrdil a svedeckou výpoveďou Bc. G. R., zamestnankyne dotknutého správneho orgánu i pozemnoknižnými vložkami, ktoré boli podkladom pre zápis vlastníckeho práva v prospech úpadcu a stanoviskom Fondu národného majetku, preukázal skutočnosť, podľa ktorých je úpadca na listoch vlastníctva č. XXXXXX, č. XXXXX a č. XXXXX, k. ú.

N., zapísaný chybou správneho orgánu v rámci konania ROEP a nie na základe právne relevantných listín. Svedkyňa uviedla, že okrem ROEP z roku 2012 sú v katastri len staré pozemnoknižné údaje, nie je žiadny údaj týkajúci sa privatizácie. Svedkyňa ako pracovníčka správneho orgánu porovnávala aj pozemky z pozemkovej knihy a zistila, že pri príprave ROEP sa nerobilo žiadne iné šetrenie, iba sa prepísali na listy vlastníctva tituly nadobudnutia tak, ako boli uvedené v pozemkovej knihe. V pozemkovej knihe bol ako vlastník predmetných nehnuteľností zapísaný ešte Československý štát v správe Bavlárske závody V. I. Lenina, n. p. Ružomberok. Úpadca sa omylom dostal do ROEP, pretože si spracovateľ Registra obnovenej evidencie pozemkov zamenil obchodné meno Úpadcu Bavlárske závody - TEXICOM, s. r. o. s obchodným menom TEXICOM Bavlárske závody š. p. Dovolateľ poukázal na to, že v odvolaní napadol rozsudok krajského súdu, pretože tento súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil zápisy v pozemkovej knihe, ktoré svedčili Slovenskej republike, resp. Bavlárskym závodom V. I. Lenina, národný podnik Ružomberok, a ktoré v rozpore so pozemkovo knižnou vložkou boli podkladom k zápisu úpadcu v rámci ROEP a katastra nehnuteľností.

21. Dovolateľ má za to, že nedostatočným odôvodnením rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu SR, a to pre rozpor so zákonom, došlo k znemožneniu realizácie jeho procesného práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, v dôsledku čoho mu bola ako strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom), odňatá možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozsudku krajského súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

22. V dovolaní poukázal dovolateľ na to, že rozsudky konajúcich súdov uvádzali najzásadnejší dôvod zamietnutia jeho návrhu, neunesenie dôkazného bremena pre osvedčenie nesprávnosti zápisu nehnuteľností do konkurznej podstaty. Avšak podľa žalobcu ani jedno z napádaných rozhodnutí neuviedlo dôvody, ako sa vysporiadali súdy s dôkazom žalobcu, že vlastnícke právo z pozemkových kníh svedčí Slovenskej republike v správe žalobcu a do Registra obnovenej evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim mal byť zapísaný ako vlastník SR Bavlárske závody V. I. Lenina, n. p. Ružomberok, prípadne TEXICOM Bavlárske závody, š. p. Ďalej sú podľa dovolateľa súdne rozhodnutia nepreskúmateľné pri posúdení tvrdenia, že úpadca je zapísaný do ROEP z dôvodu chyby správneho orgánu, a preto sa vedie konanie o oprave údajov ROEP. Tento zásadný nedostatok rozsudku krajského súdu, neodstránil v odvolacom konaní ani odvolací súd. V odôvodnení napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu SR odvolací súd podľa dovolateľa nereaguje ani na zásadnú námietku, že vlastnícke právo z pozemkových kníh svedčí Slovenskej republike v správe žalobcu a do Registra obnovenej evidencie pozemkov a právnych vzťahov bol úpadca zapísaný chybou (omylom) správneho orgánu, a preto je spochybnený údaj v KN o vlastníctve úpadcu. Z tohto dôvodu má dovolateľ za to, že sa odvolací súd náležite nevysporiadal so samotným odvolacím dôvodom § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda neodstránil vadu nedostatočného odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, čiže porušenie práva na spravodlivý proces trvá aj po prejednaní a rozhodnutí veci na odvolacom súde.

23. Dovolateľ zdôraznil, že údaje zapísané v katastri ohľadne vlastníctva sporných nehnuteľností úpadcom nie sú hodnoverné a jediný titul, od ktorého žalovaný odvodzuje vlastnícke právo úpadcu je chybný ROEP, pretože pozemnoknižné vložky svedčia v prospech štátu. Dovolateľ zároveň dodal, že súd prvej inštancie žiadal od neho ako žalobcu, aby preukázal, že predmetné nehnuteľnosti neboli predmetom privatizácie, čo je v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou.

24. Za závažnú vadu, ktorou trpí celé predmetné konanie považuje dovolateľ aj postup a právny záver krajského súdu ohľadne možného prieskumu a opravy schváleného ROEP podľa § 7 ods. 6 zákona 180/1995 Z. z. Dovolateľ má za to, že nie je možné dospieť, na základe akej výkladovej metódy a interpretácie § 29b) zákona 180/1995 dospel prvoinštančný súd k záveru, že na konanie o oprave ROEP je potrebné aplikovať znenie zákona 180/1995 účinné do 30.04.2015, kedy bola lehota na opravu údajov 3 roky od zápisu do katastra nehnuteľností, pretože od účinnosti zákona č. 115/2014 Z. z. od 01. 05. 2014 bola lehota na opravu údajov ROEP predĺžená na 5 rokov od zápisu údajov do katastra nehnuteľností. Odvolací súd sa týmto závažným nedostatkom rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí nezaoberal, ani ho nenapravil, hoci žalobca na túto vadu v odvolaní poukázal.

25. V závere dovolania žaloba uviedol, že zapísanie vlastníckeho práva subjektov, ktoré zastupuje na základe zákona, je možné dosiahnuť v rámci prebiehajúcej zmeny zapísaných údajov registra obnovenej

evidencie pozemkov. Podanie určovacej žaloby zároveň nemá rovnaké účinky ako excindačná žaloba. Žalobca zdôraznil, že sa nesnažil/nesnaží dosiahnuť to, aby sporné nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom žaloby o vylúčenie zo súpisu konkurznej podstaty, boli zapísané do vlastníctva štátu, ale vzhľadom na ich charakter (záhrady, trvalé trávne porasty, lesné pozemky, koryto rieky Váh, mestské komunikácie, cesty v správe SSC, železnica, zastavané verejné plochy), aby neboli speňažené v rámci konkurznej podstaty.

26. Na základe uvedeného, dovolateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby mu súd priznal náhradu trov dovolacieho konania.

27. Žalovaný vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že rozhodnutia konajúcich súdov považuje za vecné správne, zákonné a spravodlivé, ktoré boli riadne, vyčerpávajúco a presvedčivo odôvodnené.

28. Dovolacie dôvody uvádzané žalobcom, nepovažuje žalovaný za relevantné, nakoľko vôbec nereflektujú doterajší priebeh súdneho konania, dôkaznú situáciu a ani postup žalobcu v konaní. Žalovaný dodal, že súd prvej inštancie opakovane odročoval pojednávania a poskytoval žalobcovi ďalšie a ďalšie lehoty na doplnenie žaloby a predloženie dôkazov na jej obhájenie pred súdom, avšak žalobca žiadne reálne a právne relevantné dôkazy nepredložil, neuviedol žiadnu právnu argumentáciu a ani nepoukazyval na žiadne skutkové, ani právne okolnosti, odôvodňujúce dôvodnosť ním podanej žaloby. Výpoveď svedkyne Bc. G. R., na týchto skutočnostiach podľa žalovaného nič nemení s tým, že práve táto zamestnankyňa Okresného úradu v Ružomberku rozhodla o prerušení konania o oprave chýb v Registri obnovenej evidencie pozemkov až do právoplatného skončenia súdneho konania v tejto právnej veci.

29. Žalovaný považoval za dôležité poukázať aj na skutočnosť, že Okresný úrad v Ružomberku, aj napriek tomu, že mu to zákon 180/95 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom neumožňuje, rozhoduje o oprave „údajných“ chybných zápisov v ROEP. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (str. 10-11) pritom jednoznačne vyplýva, že zákonná lehota na vykonanie opravy prípadných chýb ROEP-u uplynula.

30. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

32. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

33. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

34. Dovolací súd pred tým, než pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalobcu skúmal, či je dovolanie odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. či dovolateľ vymedzil dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p.

35. Podľa § 431 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

36. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. Dovolací súd je pri rozhodovaní o dovolaní viazaný jednotlivými dovolacími dôvodmi tak, ako ich

dovolať vymedzil vo svojom dovolaní (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.).

38. Väzanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi, je úzko spätá s uplatňovaním dispozičného princípu, ako jedného zo základných princípov sporového konania (čl. 7 C. s. p.). V dôsledku spomenutej väzanosťi dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

39. Dovolať prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania právne vymedzil tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

40. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

41. Z obsahu dovolania je zrejmé, že k naplneniu nesprávneho procesného postupu znemožňujúcemu žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva, resp. k vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., došlo podľa žalobcu tým, že konajúce súdy nereagovali na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú v konaní, a to, že zápisy v pozemnoknižných vložkách svedčia štátu SR v správe žalobcu a úpadca bol zapísaný do KN len na základe chybného údaju a pochybenia správneho orgánu. Napriek tomu, že o zápise údajov v schválenom ROEP prebieha opravné správne konanie, ktoré najprv správny orgán prerušil, ale neskôr v ňom začal konať. Nevysporiadanie sa s touto námietkou, viedlo podľa dovolať zo strany odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie k nesprávnym procesným postupom, nesprávnemu posúdeniu veci a k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutí súdov oboch inštancií.

42. Podľa § 19 ZKV jedným z právnych dôvodov nároku na vylúčenie veci z konkurznej podstaty je vlastníctvo k predmetnej veci. Žaloba smerujúca proti správcovi na vylúčenie veci neprávom zaradenej do konkurznej podstaty je žalobou procesnou a nie hmotnoprávnou, pretože zadržanie veci správcom v konkurznej podstate je úkon podľa procesných predpisov a nie podľa práva hmotného. Súd sa v takýchto prípadoch k právu založenému predpismi hmotného práva (právny dôvod žaloby) vyjadruje, resp. ju skúma ako otázku prejudiciálnu.

43. Jedným z právnych dôvodov nároku na vylúčenie veci podľa § 19 ZKV je vlastníctvo, spoluvlastníctvo, držba veci. V danom prípade sa žalobca domáhal vylúčenia určených nehnuteľností z konkurznej podstaty titulom chybných zapísaných vlastníckych práv ROEP k určeným nehnuteľnostiam.

44. Z obsahu spisu dovolací súd zisťuje, že žalobca v priebehu celého konania poukazoval na skutočnosť, že údaje zapísané v katastri ohľadne vlastníctva sporných nehnuteľností úpadcom nie sú hodnoverné a jediný titul, od ktorého žalovaný odvodzuje vlastnícke právo úpadcu je chybný ROEP, pretože pozemnoknižné vložky svedčia v prospech štátu. Žalobca zdôrazňoval, že neexistovala žiadna privatizačná zmluva, resp. v katastri nehnuteľností sa k dotknutým parcelám nenachádzala a nenachádzala sa tam ani iná scudzovacia zmluva, ktorá by nasvedčovala, že by predmetné nehnuteľnosti prešli z TEXICOM Bavlárske závody š. p. na TECHNOCONSULTING, spol. s r. o. a následne z TECHNOCONSULTING - TEXICOM, s. r. o. na RTZ, spol. s r. o. Hodnovernosť zápisov je podľa žalobcu zrejmá aj z vyjadrení FNM SR, výpovede svedkyne Bc. Andrey Plávkovej, že v katastri nehnuteľností sa nachádzajú len staré pozemnoknižné vložky v prospech Československého štátu v správe Bavlárske závody V. I. Lenina n. p. Ružomberok. Týmto mal žalobca za to, že v konaní preukázal opak rozporujúcu domnienku, že údaje o vlastníctve úpadcu k sporným nehnuteľnostiam sú hodnoverné.

45. Súd prvej inštancie v bode 25 svojho rozhodnutia (č. l. 165) navyše zdôraznil, že nie je jeho úlohou, aby v konaní zisťoval a overoval, aký nehnuteľný majetok bol zahrnutý do privatizácie štátneho podniku,

ale bolo na žalobcov, aby preukázal svoje tvrdenia, že predmetné nehnuteľnosti do privatizácie neboli zahrnuté. Žalobca v odvolaní na toto tvrdenie prvoinštančného súdu poukázal s tým, že od nikoho nemožno spravodlivo požadovať, aby preukázal neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Na túto odvoláciu námietku odvolací súd nereagoval a uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pre osvedčenie nesprávnosti zápisu veci do konkurznej podstaty.

46. Dovolací súd v súvislosti s vyššie uvedeným procesným postupom konajúcich súdov poukazuje na konštantnú judikatúru, podľa ktorej pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Napríklad v spore o určenie vlastníckeho práva od žalobcu nemožno požadovať, aby preukazoval neexistenciu nadobúdacieho vlastníckeho titulu žalovaného. Keďže preukázanie takéhoto titulu svedčiacemu žalovanému je na prospech žalovaného a je na ňom, aby ho tvrdil a preukazoval (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/17/2010).

47. Odvolací súd správne uzavrel, že žaloba o vylúčenie nehnuteľnosti zapísanej do konkurznej podstaty nemá totožné právne účinky, ako je tomu v prípade žaloby o určenie vlastníckeho práva, keďže žaloba prejednávaná v tomto konaní má charakter procesnoprávny. Napriek tomu, sa v tomto konaní predbežne (prejudiciálne) posudzuje vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam, ktoré boli do súpisu konkurznej podstaty zapísané s tým, že podľa § 70 ods. 1 Katastrálneho zákona údaje zapísané v KN sa považujú za hodnoverné, kým sa nepreukáže opak. Z uvedeného dôvodu nemožno považovať za správny taký procesný postup konajúcich súdov, ktoré žiadali od žalobcu preukázanie toho, že predmetné nehnuteľnosti neboli predmetom privatizácie š. p. BZ - TEXICOM Ružomberok, a preto nemôžu byť majetkom úpadcu, resp. nemohli byť majetkom jeho právnych predchodcov, čo je v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou opísanou vyššie. Preto postup odvolacieho súdu, ktorý nereagoval na takto formulovanú odvoláciu námietku žalobcu, nemožno považovať za správny, pretože takýmto nesprávnym procesným postupom súd skutočne znemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

48. Dovolací súd tiež poukazuje, na obsah spisu, z ktorého je zrejme, že v pozemnoknižnej vložke bol ako pôvodný vlastníak predmetných nehnuteľností zapísaný ešte Československý štát v správe Bavnárske závody V. I. Lenina, n. p. Ružomberok. Pričom úpadca sa zrejme mal omylom dostať do ROEP, pretože si spracovateľ Registra obnovenej evidencie pozemkov zamenil obchodné meno Úpadcu Bavnárske závody - TEXICOM, s. r. o. s obchodným menom TEXICOM Bavnárske závody š. p. Túto skutočnosť uviedla aj svedkyňa, Bc. Andrea Plávková, zamestnankyňa Okresného úradu v Ružomberku. S týmito rozhodujúcimi skutočnosťami sa odvolací súd tiež nevysporiadal vo svojom rozhodovaní v rámci dokazovania pri predbežnom posúdení vlastníckeho práva úpadcu k sporným nehnuteľnostiam, hoci sa nimi mal zaoberať ako otázkou prejudiciálnou, z ktorého dôvodu je jeho rozhodnutie arbitrárne a neodôvodnené.

49. Na základe uvedeného, dovolací súd dospel k záveru, že ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou, došlo k pochybeniu zo strany odvolacieho súdu, ktorý nesprávny postup súdu prvej inštancie v odvolacom konaní nenapravil, hoci to žalobca v odvolaní namieta. Z tohto dôvodu došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Zistená procesná vada konania zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože konanie postihnuté tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

50. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

51. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

52. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

53. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.